

ARVO - verkkomateriaalien arviointiin

Arvioitava kohde: **SQL -kyselyt - Juha Kiukas**, Arvioija: **Jouni Lappalainen**, Arviointipäivämäärä: **9.3.2010**

Kehitysvihjeet

[Arvioinnin yhteenveto](#) | [Kehitysvihjeet](#) | [Omat vastaukset](#)

[Lopeta tämä arviointi ja siirry takaisin etusivulle >>](#)

Osa-alueen pisteytykset, tähän heikentävästi vaikuttaneet vastaukset, kysymykset ja kehitysvihjeet näihin ovat kehystettynä.

Mediaelementit (ka: 3.9)

Mediaelementti ja sen merkitys verkkosivuilla (ka: 4.3)

- **Kysymys:** Onko mediaelementtien (esim. kuva, ääni tai video) käyttöön saatu lupa ko. mediaelementin tekijänoikeuksien omistajalta?
- **Vastasi:** en osaa sanoa
- **Ohje:** Tekijänoikeudet kuuluvat Suomessa aina ihmiselle, joka on teoksen luonut. Ilman tekijän lupaa teosta tai sen osaa (lukuun ottamatta siteerausta tietyin ehdoin) ei saa julkaista. Tekijällä on yksinomainen oikeus määrätä teoksensa julkisesta esittämisestä ja teoksensa kappaleiden valmistamisesta millä tahansa menetelmällä. Teoksen tekijällä on myös ns. isyysoikeus hengentuotteeseensa. Ts. tekijän nimi on oltava näkyvässä, paitsi jos tekijä itse haluaa ettei hänen nimeänsä julkaista. (Haarmann 2001, 31 -72.)

Mediaelementin laadukkuus (ka: 4.5)

Mediaelementin optimointi (ka: 4.5)

- **Kysymys:** Onko kuvan optimoitu resoluutioltaan verkkoon soveltuvaksi (resoluutio noin 96 dpi)?
- **Vastasi:** en osaa sanoa
- **Ohje:** Näytöltä katsottavalle kuvalle riittävänä resoluutiona (eli pikselien määrää mittayksikköä kohden) voidaan pitää 96 dpi (dpi = dots per inch). Suuremmasta tarkkuudesta ei ole näytöltä katsottaessa mitään hyötyä - ainoastaan tiedostokoko kasvaa. Pienempi resoluutio taas näkyy kuvan huono laatuisuutena. Vanhempien näyttöjen kapasiteettia vastaa hyvin 72 dpi resoluutio, jollaisia kuvia näkee edelleenkin. (ARVO-työryhmä 2003.)
- **Kysymys:** Onko sivulla oleva kuva leveydeltään ja korkeudeltaan suuri? Täytyykö pienellä näytöllä vierittää sivua, jotta kuvan näkisi kokonaisuudessaan? Esim. leveys yli 400 pikseliä ja korkeus yli 300 pikseliä?
- **Vastasi:** joskus
- **Ohje:** Käyttäjää ei pitäisi pakottaa vierittämään sivua vaakasuunnassa. Kuvan esittämisen kokonaisuuden hahmottaminen hankaloituu olennaisesti, jos käyttäjä ei pysty näkemään kuin osan kuvasta kerrallaan ja joutuu vierittämään sivua sekä vaaka- että pystysuunnassa. (Esim. Nielsen 2000, 174.) Eräs käyttökelpoinen ratkaisu leveydeltään tai korkeudeltaan suuren kuvan liittämiseksi sivulle on laittaa pienempi versio kuvasta näkyviin ja antaa käyttäjän halutessaan avata sama kuva suurempana yksityiskohtien tarkastelua varten.
- **Kysymys:** Onko kuvat optimoitu web-käyttöön soveltuvaksi jpeg-pakkauksella tai gif-optimoinnilla esim. kuvankäsittelyohjelman optimointiminnolla.

- **Vastasit:** en osaa sanoa
- **Ohje:** Kuvat tulisi optimoida verkkoon soveltuviksi käyttämällä esim. kuvankäsittelyohjelman tarjoamia mahdollisuuksia. Optimointitoimintojen avulla pyritään saavuttamaan paras mahdollinen kuvan laadun ja tiedostokoon suhde. Ensinnäkin kuvan resoluutio (pikseleitä mittayksikköä kohden) tulee olla verkkoon sopiva eli 96 dpi. JPG (Joint Photographic Expert Group) pakkausta käytettäessä voidaan vaikuttaa mm. siihen, kuinka paljon kuvasta poistetaan ns. turhaa informaatiota. GIF (Graphics Interchange Format) muotoa käytettäessä kuvatiedoston kokoon voidaan vaikuttaa mm. kuvan värimäärää säätelemällä. (ARVO-työryhmä 2003.)

Mediaelementin liittäminen verkkosivuille (ka: 1.3)

- **Kysymys:** Onko sivun HTML-merkkauksessa ("koodissa") kerrottu kuvan leveys ja korkeus? Esim. ``
- **Vastasit:** ei koskaan
- **Ohje:** Yksittäisen, koko sivun latausajan merkitys vähenee, jos käyttäjä saa osan sivun yläosasta näkyviin alle kymmenessä sekunnissa. Tästä syystä sivun ylälaidassa olisi hyvä olla enemmän tekstiä kuin kuvia. Sivulla tulisi olla merkattuna kaikki sivun esittämiseen vaikuttava informaatio, kuten kuvaelementtien leveys ja korkeus sekä kuvissa ALT-tekstit. Tällöin selain kykenee näyttämään kuvan paikan ja ALT-tekstin jo ennen kuvan varsinaista latautumista. Yksittäisen, koko sivun latausajan merkitys vähenee, jos käyttäjä saa osan sivusta näkyviin alle kymmenessä sekunnissa. (Nielsen 2000, 49 – 50.)
- **Kysymys:** Onko kuviin lisätty ALT-tekstit?
- **Vastasit:** harvoin
- **Ohje:** Kuvissa tulisi olla aina ALT-tekstit, jotka kertovat selaimelle mitä kuvan tilalla näytetään, jos itse kuvat syystä tai toisesta ei esitetä. On kiinnitettävä huomiota siihen, että sama kuva voi tarvita eri ALT-tekstin eri yhteyksissä. (Korpela 2002.)
- **Kysymys:** Kertooko ALT-teksti, mitä kuvassa on?
- **Vastasit:** ei koskaan
- **Ohje:** Jos kuva on luonteeltaan informatiivinen on kuvan ALT-teksti laadittava huolellisesti. ALT-tekstissä tulee kertoa sanallisesti mitä kuva esittää. Koristekuviin voi liittää pelkän tyhjän ALT-tekstin eli `alt=" "`. Tällä on merkitystä erityisesti esteettömyyden kannalta. Ruudunlukuohjelmat osaavat yleensä ohittaa tyhjä ALT-tekstit ja toisaalta kuvaavat ALT-tekstit välittävät informaation paitsi näkövammaisille myös tekstipohjaista selainta käyttäville käyttäjille. (Juntunen ym. 2002.)

Mediaelementti ja käytön kontrolli (ka: 5.0)

[Kaikki osa-alueen kehitysvihjeet](#) (aukeaa uuteen ikkunaan)

Lähteet

- Haarmann, P-L. 2001. Immateriaalioikeuden oppikirja. 3. painos. Helsinki: Kauppakaari, Lakimiesliiton Kustannus.
- ARVO-työryhmä. TTY/DMI/Hypermedialaboratorio.
- Nielsen, J. 2000. WWW-suunnittelu. Suom. Haanpää, T. Helsinki: Edita Oyj.
- Korpela, J. Esteettömyysopas: Näin teet Web-sivujesi sisällön kaikkien saavutettavaksi [online]. 2002. Päivitetty 23.12.2002 [viitattu 3.3.2003]. Luku 5: Teknisiä ohjeita Web-sivujen tekemisestä esteettömiksi. Saatavissa www-muodossa: <http://www.tieke.fi/esteettomyysopas/5.10.html>
- Juntunen, R., Jylhä, V., Laatonen, P. & Söderholm, M. Näkövammaistahojen testausohjeet verkkosivuille ja -palveluille [online]. Näkövammaisten Keskusliitto. 2002 [viitattu 9.3.2003]. Saatavissa www-muodossa: <http://www.nkl.fi/suosituksset/testaus/index.html>

Huom! ARVO ei talleta tuloksia. Voit toki tulostaa sivut tai tallentaa ne selaimestasi.

[Arvioinnin yhteenveto](#) | **Kehitysvihjeet** | [Omat vastaukset](#)

[Lopeta tämä arviointi ja siirry takaisin etusivulle >>](#)

Tampereen teknillinen yliopisto / Digitaalisen median instituutti / Hypermedialaboratorio | [ARVOn kotisivu](#) | [Webmaster](#)
Sivua viimeksi muokattu: 12.4.2005 klo 00:53
ARVO v1.93